

ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทย
ในช่วงปีพุทธศักราช 2521 ถึง 2532

นายปรีชา ศรีอนันต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-8359-46-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018271

I10314489

THE RELEVANCY BETWEEN CONTENTS IN THE AREA OF LIFE EXPERIENCES
FOR PRATHOM SUKSA SIX ACCORDING TO THE NATIONAL
ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E.2521
AND NEEDS OF THAI SOCIETY DURING
B.E.2521 TO B.E.2532

Mr.Preecha Srianun

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-8359-46-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
 2521 กับความต้องการของสังคมไทย ในช่วงปีพุทธศักราช
 2521-2532

โดย   นายปรีชา ศรีอินันต์

ภาควิชา   ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *ผอ. วิชา* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม* ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม)

..... *ดร.สำลี ทองธิว* ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สำลี ทองธิว)

..... *ดร.น้อมศรี เคา* ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.น้อมศรี เคา)

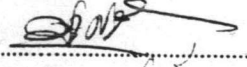
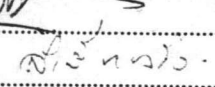
ปรีชา ศรีอนันต์ : ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทยในช่วงปีพุทธศักราช 2521 ถึง 2532 (THE RELEVANCY BETWEEN CONTENTS IN THE AREA OF LIFE EXPERIENCES FOR PRATHOM SUKSA SIX ACCORDING TO THE NATIONAL ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 AND NEEDS OF THAI SOCIETY DURING B.E. 2521 TO B.E. 2532) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สำลี ทองธิว, 237 หน้า. ISBN 974-835--946-8

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 กับความต้องการของสังคมไทย ช่วงปีพุทธศักราช 2521 - 2532 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาดำเนินการวิจัย โดยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ การเข้าฟังสัมมนาและการสัมภาษณ์ การตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งเป็นปัญหาของสังคมไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม สอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 20 ท่าน เพื่อยืนยันปัญหาของสังคมไทย จากนั้นนำปัญหาที่ได้รับการยืนยันแล้วมากำหนดเป็นความต้องการของสังคมไทย และกำหนดเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทย โดยใช้เนื้อหาที่สร้างขึ้นนี้เป็น เกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

เนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทย ด้านการเมือง และด้านวัฒนธรรม คิดเป็นร้อยละ 100 ของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหา ด้านการเมือง และวัฒนธรรม เนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านเศรษฐกิจ คิดเป็นร้อยละ 95.00 ของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหา ด้านเศรษฐกิจ และเนื้อหาหลักสูตรเสริมประสบการณ์ชีวิต มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านสังคม คิดเป็นร้อยละ 95.83 ของเนื้อหาที่สัมพันธ์กับสภาพปัญหาด้านสังคม

เนื้อหาหน่วยที่ 3 เรื่อง สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา หน่วยที่ 11 การเมืองการปกครอง และหน่วยที่ 12 เรื่อง ข้าราชการวันสำคัญ มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านเมืองมากที่สุด เนื้อหาหน่วยที่ 1 เรื่อง สิ่งมีชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่อง ชีวิตภายในบ้าน หน่วยที่ 4 เรื่อง ชาตินิยม หน่วยที่ 5 เรื่อง การทำมาหากิน หน่วยที่ 6 เรื่อง พลังงานและสารเคมี มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เนื้อหาหน่วยที่ 1 เรื่อง สิ่งมีชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่อง ชีวิตภายในบ้าน หน่วยที่ 3 เรื่อง สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา หน่วยที่ 10 เรื่อง ประชากรศึกษา และหน่วยที่ 11 เรื่อง การเมืองการปกครอง มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านสังคมมากที่สุด เนื้อหาหน่วยที่ 4 เรื่อง ชาตินิยม และหน่วยที่ 8 เรื่อง ประเทศเพื่อนบ้าน มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยด้านวัฒนธรรมมากที่สุด

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....

C040974 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD : RELEVANCY / THE NATIONAL ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM
B.E. 2521 / NEEDS OF THAI SOCIETY

PREECHA SRI-ANUM : THE RELEVANCY BETWEEN CONTENTS IN THE AREA OF
LIFE EXPERIENCES FOR PRATHOM SUKSA SIX ACCORDING TO THE NATIONAL
ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 AND NEEDS OF THAI SOCIETY
DURING B.E. 2521 TO B.E. 2532. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SUMLEE THONGTHEW 237 PP. ISBN 974-835-946-8

The purpose of this research was to study the relevancy between contents in the Area of Life Experiences for Pratom Suksa six according to National Elementary School curriculum B,E, 2521 and the needs of Thai society from B.E. 2521 to B.E. 2532 by content and documentary analysis. The primary data were obtained from studying documents, circulations, printed matters, and interviewing. The primare data regarding the Thai society problems were verified by 20 experts in social science through the use of questionnaires.

the verified problems were changed into the needs of Thai society and the researcher specified the contents that were relevant to the needs and used the above contents in analysing the contents in the Area of Life Experiences for Prathom Suksa six. The research findings were concluded as follows :

The contents in the Area of Life Experience related to political and cultural problems were 100 % relevant to the political and cultural needs of Thai society. The contents in the Area of Life Experiences related to economic problems were 95 % related to the economic needs of Thai society. The contents in the Area of Life Experiences related to social problems were 95.83 % relevant to the social needs of Thai society.

The contents in Chapter 4 Our Environment's, Chapter 11 'Politics and Government', Chapter 12 'New and Event' were most relevant to the Political needs of Thai society. The contents in Chapter 1 "Living Thing", Chapter 2 'Life in the House', Chapter 4 'Thai Nation', Chapter 5 Earning for Life', Chapter 6 "Energy and Chemical, 'were most relevant to the economic needs of Thai society. The contents in Chapter 1 'Living things' Chapter 2 'Life in the House', Chapter 3 'Our Environment', Chapter 10 "Population' and Chapter 11 'Politics and Government' were most relevant to the social needs of Thai society.

The content in Chapter 4 "Thai Nation' and Chapter 8 'Nabouring Countries' were most relevant to the cultural needs of Thai society.

ภาควิชา ..... ประถมศึกษา
สาขาวิชา ..... ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ว่าเป็นบันไดก้าวหนึ่งของนิสิตที่จะพาตนเองไปสู่ความเป็น
มหาบัณฑิตอย่างสมบูรณ์ วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ถือว่าเป็นบันไดชีวิตของความเป็นนิสิต
ระดับปริญญาโทของข้าพเจ้าเช่นกัน ท่านผู้มีพระคุณหลายท่านได้โปรดให้ความช่วยเหลือ
จนวิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
ดร. สาลี ทองธิว ที่ได้โปรดเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ให้แก่ข้าพเจ้า
ได้ให้คำแนะนำ ชี้แนวทาง ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

พร้อมกันนี้ข้าพเจ้าต้องขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์
ดร. กรรณิการ์ สัจจกุล รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต อภรณ์ รองศาสตราจารย์
ดร. ชาญณรงค์ บรรเทา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรัญ พรหมอยู่ ทั้ง 4 ท่านที่
เป็นผู้ตรวจสอบข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนให้คำแนะนำ ขอกราบขอบพระคุณ
รองศาสตราจารย์ทศนา แคมมณี รองศาสตราจารย์นิรมล สวัสดิบุตร และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์ ที่ได้สละเวลาของท่านตรวจสอบถาม
รวมทั้งให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และที่จะลืมเสียมิได้คือ ท่านผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน
ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวิเคราะห์ เนื้อหา ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ คือ
ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ดร. วิชัย วงษ์ใหญ่
อาจารย์สวัสดิ์ จงกล และคุณธำรง ชูทัพ ข้าพเจ้าต้องขอกราบขอบคุณท่านเหล่านี้
เป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณ คุณกาญจนา บุญส่ง คุณพรเทพ ชมาพร คุณพีรพงษ์ อยู่สุข
อาจารย์จตุพร กมลประเสริฐสุข อาจารย์วนิดา ศิษย์พงษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือ
แนะนำ และกำลังใจอันสูงสุดแก่ข้าพเจ้า

ทุกท่านที่กล่าวมานี้ ท่านเป็นผู้ช่วยส่งเสริมวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความซาบซึ้งใจ

ปรีชา ศรีอนันต์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สภาพสังคมด้านการเมืองการปกครอง.....	4
สภาพสังคมทางด้านเศรษฐกิจ.....	10
สภาพสังคมไทย.....	14
สภาพสังคมด้านวัฒนธรรม.....	20
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	23
ขอบเขตของการวิจัย.....	24
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	24
ประวัติที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	25
บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
ความหมายของหลักสูตร.....	27
โครงสร้างของหลักสูตร.....	28
เนื้อหาและความหมายของเนื้อหาในหลักสูตร.....	30
ประเภทของเนื้อหา.....	30
การเลือกเนื้อหาและเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหา.....	32
การพัฒนาหลักสูตร.....	33
การพัฒนาหลักสูตรในประเทศไทย.....	35
การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา.....	35
การพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ.....	35
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.....	38
สาระสำคัญของหลักสูตร.....	38

	จุดหมายหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.....	40
	โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร.....	43
	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	44
	จุดประสงค์ทั่วไปของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	45
	การจัดเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	46
	โครงสร้างของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	48
	เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตกับปัญหาที่ค้นพบ.....	53
	พื้นฐานของสังคม.....	62
	องค์ประกอบพื้นฐานของสังคม.....	62
	พื้นฐานด้านการเมืองการปกครองของไทย.....	63
	พื้นฐานด้านสังคมของไทย.....	71
	พื้นฐานเศรษฐกิจของไทย.....	84
	พื้นฐานด้านวัฒนธรรมของไทย.....	96
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	103
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
	ขั้นตอนที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือ.....	104
	กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล.....	113
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	118
	การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล.....	119
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและเกณฑ์ที่ใช้ในการ ตัดสินข้อมูล.....	120
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
	ตอนที่ 1 ปัญหาสังคมไทยระหว่างปี พ.ศ.2521-2532.....	124
	ตอนที่ 2 รายงานปัญหาของสังคมไทยซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านสังคม ไทยตอบแบบสอบถามเพื่อยืนยันปัญหาของสังคม.....	126

ตอนที่ 3	รายงานผลการตรวจสอบเนื้อหาที่สนองความต้องการ การของสังคมไทยช่วงปี 2521-2532.....	130
ตอนที่ 4	รายงานผลการศึกษาเนื้อหากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับปัญหาของสังคมไทยระหว่างปี พ.ศ. 2521-2532...	136
ตอนที่ 5	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคม ไทยช่วงปี 2521-2532..	139
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	140
	สรุปผล.....	145
	อภิปรายผล.....	150
	บรรณานุกรม.....	163
	ภาคผนวก.....	173
	ประวัติผู้เขียน.....	237

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถิติคดีอาชญากรรมในประเทศไทย ปี 2521-2531.....	18
2	มูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ ปี 2513-2531.....	86
3	ผลการพัฒนาเศรษฐกิจปี 2528-2531.....	91
4	ข้อมูลการจ้างงาน ปี 2528-2531.....	92
5	การว่างงานของผู้ที่กำลังหางานทำในระดับกลาง และระดับสูง ปี 2528-2531.....	93
6	การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของรายได้แยกตามสาขาเศรษฐกิจและ ถิ่นที่อยู่ ปี 2518/19 ถึงปี 2528/2529.....	94
7	ส่วนแบ่งของรายได้ แยกตามชั้นรายได้ ปี 2518/2519 ถึงปี 2528/29 (% ของรายได้ทั้งประเทศ).....	95
8	สภาพปัญหาด้านการเมือง.....	126
9	สภาพปัญหาด้านเศรษฐกิจ.....	127
10	สภาพปัญหาด้านสังคม.....	128
11	สภาพปัญหาด้านวัฒนธรรม.....	129
12	จำนวนเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และจำนวนร้อยละของเนื้อหาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ไทยด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ระหว่างปี พ.ศ. 2521-2532.....	139
13	แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบ การณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคมไทยด้าน การเมืองระหว่างปีพ.ศ. 2521-2532.....	174

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคม ไทยด้านเศรษฐกิจระหว่างปี พ.ศ.2521-2532..... 175
15	แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคม ไทยด้านสังคมระหว่างปี พ.ศ.2521-2532..... 176
16	แบบวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กับความต้องการของสังคม ไทยด้านวัฒนธรรมระหว่างปี พ.ศ.2521-2532..... 177

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 แสดงสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติด ในฐานะผู้ขาย ปี 2521-2532.....	17
2 แสดงการเปลี่ยนแปลงระบบชั้นเรียนและหลักสูตร.....	37
3 โครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.....	39
4 แสดงรูปแบบการปกครองในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงมา....	66

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย